

**Актуальні проблеми кримінального та
кримінально-процесуального права :
анотований бібліографічний список**

2025. – Вип. 16 (серпень). – 23 с.

<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>

1. **Антонова С. Є. Державна політика в сфері запобігання протидії торгівлі людьми в Україні** [Електронний ресурс] / Світлана Євгеніївна Антонова, Аліна Миколаївна Самуйлик // Наук. перспективи. – 2025. – № 7. — С. 44-53. *Проаналізовано сучасний стан та особливості реалізації державної політики України у сфері запобігання та протидії торгівлі людьми. Акцентовано, що торгівля людьми є однією з найнебезпечніших форм транснаціональної злочинності, яка активно адаптується до умов війни, соціальної нестабільності та міграційних процесів. Особливу увагу приділено впливу повномасштабної війни на зростання вразливості населення, особливо внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та громадян, що виїхали за кордон у пошуках безпеки та засобів для існування. Висвітлено основні чинники, що сприяють поширенню цього явища, та проаналізовано нормативно-правову базу України, зокрема національні акти та міжнародні документи, які стали основою національної політики у цій сфері. Висвітлено роль державних структур, зокрема Міністерства соціальної політики та Національної поліції України (НПУ), а також вагому участь громадських організацій та міжнародних інституцій у реагуванні на загрозу.* Текст:

<http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/26996/26966>

2. **Бережна Д. Прокуратура оголосила 28 підозр за корупційні оборудки на Житомирщині – Генпрокурор** [Електронний ресурс] / Дар'я Бережна // Focus.ua : [вебсайт]. – 2025. – 13 серп. — Електрон. дані. *Як повідомив Генеральний прокурор України Руслан Кравченко, органи*

прокуратури в Житомирській області оголосили 28 підозр за оборудки, що завдали збитків державі більш, ніж на 33 млн грн. Серед підозрюваних - голова однієї з сільрад, депутат, керівники державних і комунальних установ, підрядники, посадові особи місцевої влади. Розглянуто декілька прикладів найбільш зухвалих схем: земельні схеми, неправомірні вигоди, дерибан бюджету, деклараційну "амнезію". Текст: <https://focus.ua/uk/ukraine/719035-prokuratura-ogolosila-28-pidozr-za-korupciyni-oborudki-na-zhitomirshchini-genprokuror>

3. **Бут Ю. А. Проникнення до житла чи іншого володіння особи під час проведення слідчих (розшукових) дій: проблеми законодавчої визначеності** [Електронний ресурс] / Ю. А. Бут // Право і сусп.-во. – 2025. – № 3, т. 2. — С. 170-175. *Розкрито проблемні питання юридичної визначеності кримінального процесуального законодавства, яке регламентує порядок проникнення до житла чи іншого володіння особи при проведенні обшуку, огляду чи слідчого експерименту. Визначено, що гарантування засади верховенства права під час проведення слідчих (розшукових) дій забезпечується чіткістю, зрозумілістю та передбачуваністю кримінального процесуального законодавства. Наголошено, що недоторканність житла чи іншого володіння особи є конституційною засадою кримінального судочинства, та окреслено підстави для проникнення до житла чи іншого володіння особи під час проведення слідчих (розшукових) дій. На основі аналізу норм кримінального процесуального законодавства зроблено висновок, що положення ч. 3 ст. 233 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) не відповідають вимозі юридичної визначеності.* Текст: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2025/3_2025/part_2/26.pdf

4. **Варналій К. Міжнародний розшук: оскарження згідно законодавства України та зняття статусу в Інтерполі** [Електронний ресурс] / Катерина Варналій // Юрид. практика. – 2025. – 18 серп. — Електрон. дані. *Розглянуто правила оголошення в Україні особи у міжнародний розшук, який є одним із ключових інструментів протидії*

злочинності та забезпечує координацію дій правоохоронних органів різних держав для встановлення місцезнаходження та затримання осіб, підозрюваних або обвинувачених у вчиненні кримінальних правопорушень, що виходять за межі національних кордонів. Зазначено, що його дієвість обумовлена поєднанням технічних можливостей міжнародної поліцейської організації – Інтерполу та правових механізмів, які гарантують взаємне визнання й виконання рішень компетентних органів держав-учасниць. Висвітлено питання оскарження оголошення в міжнародний розшук в Україні та вітчизняну й міжнародну процедуру зняття статусу в Інтерполі, а також окреслено підстави для видання даних із Інтерполу. Приділено увагу міжнародному та національному досвіду судової практики й констатовано, що в Україні відсутня чітко врегульована процедура оскарження оголошення в міжнародний розшук та видалення відомостей з баз Інтерполу, що змушує сторону захисту використовувати процесуальні інструменти, передбачені Кримінальним процесуальним кодексом України (КПК України), або безпосередньо звертатися до Комісії з контролю за файлами Інтерполу (CCF). Текст: <https://pravo.ua/mizhнародnyi-rozshuk-oskarzhennia-zhidno-zakonodavstva-ukrainy-ta-zniattia-statusu-v-interpoli/>

5. **Гусейнова Л. Роздягання, зґвалтування і "розваги" в сауні. Розмова з правозахисницею про сексуальне насильство і шлях до покарання росіян** [Електронний ресурс] / Людмила Гусейнова ; бесіду вела Олена Барсукова // Укр. правда : [інтернет-вид.]. – 2025. – 12 серп. — Електрон. дані. Подано матеріали бесіди з правозахисницею Людмилою Гусейновою про розслідування сексуального насильства як воєнного злочину в Україні та проблеми реабілітації постраждалих. Вона розповіла про діяльність організації "Нумо, сестри!", яка допомагає жінкам, які були в полоні та, зокрема тим, що пережили сексуальне насильство, та про реалізацію пілотного проєкту із проміжними репараціями постраждалим від сексуального насильства. Окрім того, правозахисниця прокоментувала співпрацю з Міжнародним кримінальним судом (МКС) і Європейським судом

з прав людини (ЄСПЛ) та окреслила труднощі, з якими стикаються жертви сексуального насильства, звертаючись до правоохоронних органів. Також Л. Гусейнова надала деякі рекомендації журналістам щодо спілкування з потерпілими та висвітлення цієї теми в засобах масової інформації (ЗМІ).

Текст: <https://life.pravda.com.ua/society/lyudmila-guseynova-pro-seksualne-nasilstvo-u-poloni-rosiyan-309638/>

6. **Давлатов Ш. Б. Підстави та принципи криміналізації суспільно небезпечних діянь** [Електронний ресурс] / Ш. Б. Давлатов, О. М. Трунов // Прав. позиція. – 2025. – № 2. — С. 69-72. *Розкрито сутність криміналізації та проаналізовано проблеми, що виникають під час криміналізації суспільно небезпечних діянь. Визначено підстави криміналізації діянь та зазначено, що криміналізація є одним зі способів реалізації кримінальної політики у вигляді введення кримінальної відповідальності за певні дії, раніше не карані законом. Окреслено принципи, які є основними в контексті криміналізації діянь, та наголошено на необхідності виваженого підходу до процесу криміналізації з урахуванням соціальних, економічних і правових факторів. Зроблено висновок, що кримінально-правова заборона суспільно небезпечних діянь є найбільш ефективним і дієвим чинником у боротьбі зі злочинністю.* Текст: <https://legalposition.umsf.in.ua/archive/2025/2/14.pdf>

7. **Добров В. 12 років незаконно користувалась землею: депутатку Житомирської облради підозрюють у масштабному шахрайстві** [Електронний ресурс] / Володимир Добров // Fakty.ua : [вебсайт]. – 2025. – 11 серп. — Електрон. дані. *Зазначено, що в матеріалі видання "Коротко. Про" йдеться про депутатку Житомирської обласної ради, власницю групи компаній "Зоря Агро Груп" Ірину Костюшко, яка понад 12 років незаконно використовувала землі Коростенської територіальної громади для ведення діяльності свого підприємства. Вказано, що за рішенням Верховного суду понад 50 ділянок на більш як 500 га на околицях села Стремигород тепер підлягають поверненню у володіння громади.*

Зауважено, що І. Костюшко можуть притягнути до відповідальності за статтею про шахрайство в особливо великих розмірах, що передбачає покарання у вигляді тримання під вартою до восьми років. За оцінками журналістів, місцева громада може розраховувати щонайменше на 30 - 40 млн грн компенсації за незаконне використання ділянок (орендна плата за 12 років) без урахування шкоди, завданої землі, незаконній вирубці насаджень тощо. Текст: <https://fakty.ua/458256-12-let-nezakonno-polzovalas-zemlej-deputat-zhitomirskogo-oblsoveta-podozrevaetsya-v-masshtabnom-moshennichestve>

8. Зайцев О. Кримінальні провадження в умовах публічного тиску: робота адвоката в гучних судових процесах [Електронний ресурс] / Олександр Зайцев, Марина Кузьменко // Юрид. практика. – 2025. – 19 серп. — Електрон. дані. *Розглянуто особливості діяльності адвоката в резонансних судових процесах в умовах публічного тиску, який виникає ще на етапі повідомлення особі про підозру з різних джерел: журналістських розслідувань; дописів у соціальних мережах; політичних заяв; активістських кампаній; емоційного обговорення у медіапросторі. Зокрема вказано, що одне із завдань адвоката не тільки захищати клієнта в юридичному сенсі, а й забезпечити йому право на неупереджене досудове розслідування й справедливий та об'єктивний розгляд справи у суді, у контексті чого особливої ваги набуває дотримання принципу презумпції невинуватості щодо конкретної людини. Наведено приклади конкретних кримінальних проваджень, зокрема тих, де досудове розслідування здійснювалось Національним антикорупційним бюро України (НАБУ), та наголошено, що подібні загрозливі тенденції потребують не тільки вчасної реакції як з боку адвоката, так і з боку влади, особливо представників її законодавчої гілки, які мають приймати відповідні нормативно-правові акти. Констатовано, що гучні кримінальні провадження є складним соціально-правовим феноменом, у якому адвокат виконує ключову роль як захисник прав людини та фундаментальних цінностей правової держави, професіонал, медіатор*

між правовою системою та суспільством, а справедливий суд у таких умовах можливий лише тоді, коли адвокат зможе ефективно реалізувати свої функції попри будь-який тиск. Текст: <https://pravo.ua/kryminalni-provadhennia-v-umovakh-publichnoho-tysku-roboty-advokata-v-huchnykh-sudovykh-protsesakh/>

9. **Заставний Т. Ю. Кримінально-процесуальна діяльність слідчого Державного бюро розслідувань** / Тарас Юрійович Заставний ; М-во внутр. справ України, Донец. держ. ун-т внутр. справ. – Одеса : Юридика, 2024. – 230 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці : БЗ76457**
У монографії подано комплексний аналіз правових, теоретичних і практичних проблем діяльності слідчого ДБР як суб'єкта кримінальних процесуальних правовідносин. Розкрито особливості структурної організації системи досудового слідства у країнах Європейського Союзу (ЄС). Розглянуто процесуальні повноваження слідчого ДБР у розслідуванні злочинів, учинених службовими особами, які займають особливо відповідальне становище, що необхідно розподілити на повноваження, пов'язані з початком кримінального провадження; загальні повноваження, пов'язані з проведенням досудового розслідування; повноваження, пов'язані із застосуванням заходів забезпечення кримінального провадження; повноваження, пов'язані з проведенням слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій; повноваження щодо міжнародного співробітництва.

10. **Застрожнікова К. С. Особливий режим кримінального провадження в умовах воєнного стану: теоретико-практичний вимір** [Електронний ресурс] / К. С. Застрожнікова // Право і сусп-во. – 2025. – № 3, т. 2. — С. 186-194. *Здійснено системний теоретико-прикладний аналіз особливого режиму кримінального провадження в умовах воєнного стану. Окреслено нормативні підстави та фактичні умови застосування положень розділу IX¹ Кримінального процесуального кодексу України (КПК України), зокрема, ст. 615, яка забезпечує гнучкість правозастосування за наявності*

об'єктивної неможливості реалізації загального порядку. Розкрито зміст поняття "особливий режим" у кримінальному провадженні та його відмінності від процесуальних форм особливого порядку. Наведено приклади сучасної судової практики та аргументовано доцільність виокремлення норм про особливий режим в окремий розділ КПК України, враховуючи його міждисциплінарну природу, що поєднує кримінальні процесуальні та конституційні компоненти. Текст:

http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2025/3_2025/part_2/28.pdf

11. Звільнення військовослужбовців від кримінальної відповідальності за воєнні злочини з урахуванням змін до Кримінального кодексу України та ратифікацією Римського статуту [Електронний ресурс] / М. Г. Чалий, Є. М. Пашенко, С. М. Іващенко, А. О. Антонюк // Юрид. наук. електрон. журн. - 2025. – № 6. — С. 277-281. *Здійснено комплексний аналіз правових підстав і механізмів звільнення від кримінальної відповідальності за воєнні злочини в контексті оновленого законодавства України та міжнародних зобов'язань держави. Висвітлено зміни до Кримінального кодексу України (КК України) та положення Римського статуту й визначено особливості застосування норм міжнародного гуманітарного права в національному законодавстві. Окреслено алгоритм правової оцінки дій військовослужбовців при вирішенні питання щодо можливості звільнення від кримінальної відповідальності. Рекомендовано в подальшому зосередити увагу на розробці методичних рекомендацій для правозастосування з кваліфікації воєнних злочинів і застосування норм під час звільнення від кримінальної відповідальності, а також розглянути питання вдосконалення механізмів взаємодії національної системи правосуддя з Міжнародним кримінальним судом (МКС) та розробки превентивних заходів щодо запобігання воєнним злочинам.* Текст: http://lsej.org.ua/6_2025/59.pdf

12. Здоровило Т. Агентурна група воєнної розрозвідки коригувала обстріли Києва та проводила диверсії на Одещині

[Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 19 серп. — Електрон. дані. *Йдеться про викриття Службою безпеки України (СБУ) агентурної групи російської воєнної розвідки, яка займалася коригуванням повітряних атак РФ по Києву та диверсіями на півдні України. Також фігуранти готувалися до вчинення терористичних актів із використанням саморобних вибухових пристроїв, але СБУ запобігла цьому, і наразі до суду спрямовано обвинувальний акт на агентів за декількома статтями Кримінального кодексу України (КК України): ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 111 (державна зрада, вчинена за попередньою змовою групою осіб в умовах воєнного стану); ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 113 (диверсія, вчинена за попередньою змовою групою осіб в умовах воєнного стану); ч. 2 ст. 194-1 (умисне пошкодження об'єктів електроенергетики); ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 263 (незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами, за попередньою змовою групою осіб).* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190856/>

13. **Здоровило Т. Вихваляли рашизм і виправдовували воєнні злочини рф: в Одесі викрито кліриків УПЦ (МП)** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 12 серп. — Електрон. дані. *Йдеться про затримання в Одесі Службою безпеки України (СБУ) проросійських агітаторів, які поширювали ворожу пропаганду, виправдовували війну Росії в Україні та вихваляли загарбників. Зазначено, що серед затриманих – священник храму Одеської єпархії УПЦ МП та протоієрей УПЦ (МП), і наразі обом клірикам відповідно до вчинених злочинів повідомлено про підозру за такими статтями Кримінального кодексу України (КК України): чч. 2, 3 ст. 436-2 (виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії РФ проти України, глорифікація її учасників); ч. 1 ст. 161 (порушення рівноправності громадян залежно від їх релігійних переконань).* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190761/>

14. **Здоровило Т. Губа не дурна: 92 га землі на Київщині привласнила депутатка з поплічниками** [Електронний ресурс] / Тарас

Здоровило // Україна молода. – 2025. – 16 серп. — Електрон. дані. *Йдеться про повідомлення підозри організатору та п'яти членам організованої групи, які створили протиправну схему щодо оформлення земельних ділянок на підставних осіб, що спричинило збитки територіальній громаді у розмірі 12 млн грн. Висвітлено обставини справи та зокрема зазначено, що фігурантка справи, будучи депутаткою та одночасно секретаркою постійної комісії з питань земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища однієї з селищних рад Київської області, залучила до виконання злочину приватного нотаріуса, адміністратора відділу з питань організації надання адміністративних послуг і трьох осіб, які на підставі довіреностей нібито представляли інтереси громадян, які мали намір приватизувати земельну ділянку.* Текст:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/159/190806/>

15. **Здоровило Т. Командир в/ч на Чернігівщині створив "командний пункт на папері" для заробітку на виплатах** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 14 серп. — Електрон. дані. *Йдеться про оголошення працівниками Державного бюро розслідувань (ДБР) підозри командирів однієї з військових частин на Чернігівщині та трьом його підлеглим офіцерам, які створили "на папері" окремий командний пункт, де нібито перебували на чергуваннях 14 військовослужбовців, та отримували за це додаткову грошову винагороду у розмірі 2 тис. грн за кожен "наряд". Наразі фігуранти підозрюються у вчиненні злочинів за низкою статей Кримінального кодексу України (КК України), зокрема командир військової частини несе відповідальність за зловживання владою або службовим становищем (ч. 3 ст. 28 ч. 2 ст. 364, ч. 5 ст. 426-1, ч. 5 ст. 27 ч. 4 ст. 409 КК України).* Текст:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190780/>

16. **Здоровило Т. Перевірки ДБР: анульовано сотні рішень МСЕК про "інвалідності"** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 13 серп. — Електрон. дані. *Подано заяву директора*

Державного бюро розслідувань (ДБР) Олексія Сухачова, який повідомив, що за ініціативи Бюро вже скасовано понад 800 рішень медико-соціальних експертних комісій (МСЕК) щодо призначення інвалідності правоохоронцям і працівникам державних органів. Зазначено, що перевірки проводять у межах кримінального провадження та відповідно до рішення Ради національної безпеки та оборони (РНБО) від 22.10.2024, для чого створена міжвідомча робоча група у складі працівників ДБР, Міністерства охорони здоров'я (МОЗ) та інших правоохоронних органів, яка в листопаді 2024 р. затвердила план дій. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190772/>

17. **Здоровило Т. Проводять інформатаки по Україні: СБУ викрила 12 поплічників Медведчука** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 14 серп. — Електрон. дані. *Йдеться про оголошення Офісом Генерального прокурора (ОГП) та Службою безпеки України заочно підозри колишньому народному депутату Віктору Медведчуку та ще 12 учасникам організації "Другая Украина", що діє у Москві під виглядом громадського об'єднання. За даними СБУ, група створила й розвивала інформаційно-підливний проєкт "Другая Украина" для просування кремлівських наративів, виправдовування агресії, закликів до зміни державного кордону України, розпалювання ворожнечі та дискредитації України на міжнародній арені. Наразі дії підозрюваних кваліфіковано за статтями Кримінального кодексу України (КК України) про державну зраду, колабораційну діяльність, публічні заклики до повалення влади, порушення рівноправності та виправдовування агресії РФ.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190788/>

18. **Здоровило Т. Фінкомітет ВРУ пропонує зняти Дубінського з посади заступника голови одного з комітетів** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 12 серп. — Електрон. дані. *Йдеться про рішення Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань фінансів та податкової політики відкликати народного депутата Олександра Дубінського з посади заступника голови та члена Комітету.*

Зазначено, що 13 листопада 2023 р., після обшуків Служби безпеки України (СБУ) та Державного бюро розслідувань (ДБР), О. Дубінському вручили підозру в державній зраді за звинуваченням в інформаційно-підривної діяльності на користь РФ, 14 листопада рішенням суду його відправили до СІЗО, де він перебуває і зараз, а востаннє арешт народному депутату продовжили на початку серпня – до 3 жовтня 2025 р. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190760/>

19. Знась І. Всеукраїнська асоціація громад заявила про тиск правоохоронців на керівників громад [Електронний ресурс] / Ірина Знась // Дзеркало тижня. – 2025. – 14 серп. — Електрон. дані. *Висвітлено зростання кількості кримінальних проваджень проти голів громад на Полтавщині, багато з яких, за словами місцевих лідерів, є безпідставними та мають ознаки тиску з боку правоохоронних органів. Керівник регіонального відділення Всеукраїнської асоціації громад Микола Різник заявив, що підозри у службовій недбалості часто оголошують навіть у випадках, коли відсутній склад злочину, наводячи приклад переслідування голови Козельщинської громади після його звернення до поліції щодо підрядника. Деякі очільники громад вважають, що такі дії спрямовані на підконтрольність місцевого самоврядування та покращання показників правоохоронців у боротьбі з корупцією. Асоціація готує звернення до Президента України та Генерального прокурора з вимогою об'єктивного розгляду справ і припинення масових безпідставних підозр. Текст: <https://zn.ua/ukr/local-government/vseukrajinska-asotsiatsija-hromad-zajavila-pro-tisk-pravookhorontsiv-na-kerivnikiv-hromad.html>*

20. Коваль Б. Кінець свавілля? Чи обмежить новий закон невідкладні обшуки в Україні [Електронний ресурс] / Богдан Коваль // Дзеркало тижня. – 2025. – 14 серп. — Електрон. дані. *Проаналізовано проблему зловживань процедурою так званих "невідкладних обшуків" в Україні - випадків проникнення до житла чи іншого володіння без ухвали слідчого судді. Попри те, що Конституція дозволяє такі дії лише у*

виняткових ситуаціях, на практиці вони стали поширеним інструментом правоохоронців, що викликає критику бізнесу та правозахисників. Розглянуто новий законопроект № 13599, який пропонує обмежити коло злочинів, у межах яких можливі невідкладні обшуки, та запровадити процесуальні гарантії захисту прав громадян: участь адвоката при розгляді клопотання, право на оскарження ухвали, окрема оцінка доцільності вилучення майна. Очікується, що зміни зменшать кількість безпідставних обшуків і втручань у діяльність бізнесу. Водночас законопроект має недолік - відсутність вимоги для слідчого або прокурора фіксувати конкретний перелік майна чи доказів, які планується вилучити, що могло б додатково запобігти зловживанням. Текст: <https://zn.ua/ukr/LAW/kinets-svavillju-chi-obmezhit-novij-zakon-nevidkladni-obshuki-v-ukrajini.html>

21. **Коваль Б. Чи змінить законопроект № 13599 практику невідкладних обшуків** [Електронний ресурс] / Богдан Коваль // Юрид. практика. – 2025. – 12 серп. — Електрон. дані. Проаналізовано ключові норми зареєстрованого у Верховній Раді України (ВР України) законопроекту № 13599, у якому чітко визначено перелік злочинів щодо яких можливі невідкладні обшуки. Зазначено, що у проекті міститься низка процесуальних гарантій для захисту прав людини, а саме: змагальність сторін, тобто клопотання про обшук після його проведення розглядатиметься за участі особи, в якій він відбувся, та її адвоката; право на оскарження ухвали слідчого судді про дозвіл на обшук, що є додатковим механізмом стримування від безпідставних рішень; оцінка доцільності вилучення майна, тобто передбачено обов'язок слідчого судді під час розгляду питання про невідкладний обшук окремо оцінювати доцільність вилучення кожної речі. Зроблено висновок, що законопроект № 13599 демонструє розуміння законодавців того, що інструмент невідкладних обшуків потребує чітких меж і процесуальних гарантій, а для реального балансу між інтересами слідства та правами людини необхідно посилити вимоги до фіксації підстав і цілей обшуку без ухвали суду. Текст:

<https://pravo.ua/chy-zminyt-zakonoproiekt-13599-praktyku-nevidkladnykh-obshukiv/>

22. **Коваль В. М. Європейський досвід запобігання порушенням порядку перетинання державного кордону заходами кримінально-правового впливу** [Електронний ресурс] / Вадим Михайлович Коваль // Наук. перспективи. – 2025. – № 7. — С. 870-882. *Висвітлено досвід держав – членів Європейського Союзу (ЄС), з якими межує Україна, а також країн Балтії щодо запобігання порушенням порядку перетинання державного кордону заходами кримінально-правового впливу. Здійснено порівняльний аналіз положень кримінального законодавства держав – членів ЄС та країн Балтії з означеного питання та сформульовано пропозиції щодо впровадження передового досвіду у вітчизняному правовому полі. Висвітлено положення законодавства Республіки Польща, Словацької Республіки, Румунії, Республіки Словенія, Республіки Естонія, Чеської Республіки, Литовської Республіки. Сформульовано авторське бачення правового механізму запобігання незаконному перетинанню державного кордону з урахуванням найбільш ефективних зарубіжних практик для посилення прикордонної безпеки України.* Текст:

<http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/27060/27031>

23. **Костін А. Андрій Костін, посол України в Нідерландах: "Спецтрибунал дозволить судити навіть тих, хто ніколи не покине Росію"** [Електронний ресурс] / Андрій Костін ; бесіду вели Анжеліка Сизоненко, Юрій Біляченко // LB.ua : [інтернет-сайт]. – 2025. – 11 серп. — Електрон. дані. *Подано матеріали бесіди з колишнім Генеральним прокурором України, послом України в Нідерландах Андрієм Костіним про проблему створення Спеціального трибуналу щодо злочину агресії Росії проти України. Він окреслив повноваження трибуналу, зокрема зазначив, що прокурор трибуналу матиме право розслідувати абсолютно всі злочини, у тому числі і стосовно Путіна та вищого керівництва РФ, а його відмінність від Міжнародного кримінального суду (МКС) полягає в тому, що трибунал*

може знімати імунітет, але лише після того, як обвинувачені покинуть свої посади. Посол наголосив, що міжнародне правосуддя створене для встановлення правди, захисту прав постраждалих і справедливого покарання винних, а також зауважив, що для ефективної боротьби з пропагандою дуже важливо проводити системну роботу не лише в країнах-партнерах, а й у тих, які можуть отримувати лише проросійські наративи. А. Костін вказав, що деякі невеликі країни відкрито визнають, що їхня основна зброя – це міжнародне право і міжнародні інститути правосуддя, такі як МКС, спеціальний трибунал і Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ), і це дає їм вагу в міжнародній політиці. Текст: https://lb.ua/world/2025/08/11/690812_andriy_kostin_posol_ukraini.html

24. **Матеріали X Всеукраїнської мультидисциплінарної конференції "Чорноморські наукові студії", 17 травня 2024 року, м. Одеса, Україна.** – Львів ; Торунь : Liha-Pres, 2024. – 305 с. : іл. – **Шифр зберігання в Бібліотеці : A839440** *Зі змісту: Становлення міжнародного кримінального процесу / В. І. Осінов. – С. 58-60; Національні та міжнародні норми відповідальності за контрабанду / Б. П. Сірко. – С. 80-84.*

25. **Мін'юст ініціює законодавчі зміни для посилення захисту прав осіб, які утримувалися в неналежних умовах в установах попереднього ув'язнення або виконання покарань** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2025. – 15 серп. — Електрон. дані. *Йдеться про підготовлений Міністерством юстиції України законопроект, який передбачає посилення гарантій захисту прав засуджених осіб, а також осіб, взятих під варту в разі встановлення факту неналежного тримання в установах попереднього ув'язнення або виконання покарань. Окреслено зміни, запропоновані до Кримінального кодексу України (КК України), та зазначено, що ініціатива спрямована на виконання рекомендацій Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) та впровадження людиноцентричних підходів у пенітенціарній сфері. Акцентовано, що означені зміни сприятимуть приведенню українського законодавства у*

відповідність до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, підвищать стандарти гуманного поводження у місцях несвободи та посилять ефективність механізмів попередження та належної компенсації у таких випадках. Текст: <https://pravo.ua/min-iust-initsiiue-zakonodavchi-zminy-dlia-posylennia-zakhystu-prav-osib-iaki-utrymuvalysia-v-nenalezhnykh-umovakh-v-ustanovakh-poperednoho-uv-iaznennia-abo-vykonannia-pokaran/>

26. **Мірошниченко С. С. Ретроспективний аналіз кримінальної відповідальності за злочини проти власності** [Електронний ресурс] / С. С. Мірошниченко, Р. М. Луков // Право і сусп-во. – 2025. – № 3, т. 2. — С. 195-200. *Проаналізовано ретроспективу розвитку кримінальної відповідальності за злочини проти власності в Україні з урахуванням соціально-правових орієнтирів, політичних трансформацій та ідеологічних поглядів упродовж середини ХХ – початку ХХІ ст. У контексті майнових прав розглянуто ключові нормативно-правові акти, зокрема Кримінальний кодекс УРСР 1960 р. та Кримінальний кодекс України (КК України) 2001 р. Висвітлено трансформацію підходів до класифікації майнових злочинів та правозастосовної практики. Акцентовано, що прийняття КК України 2001 р. стало переломним моментом у формуванні національного кримінального права у сфері захисту власності, започаткувавши принципово нові засади відповідальності, що відповідають стандартам правової держави та європейським підходам.* Текст:

http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2025/3_2025/part_2/29.pdf

27. **Погорецький М. А. Новели Кримінального процесуального кодексу України в період воєнного стану: проблемні питання** [Електронний ресурс] / М. А. Погорецький // Право і сусп-во. – 2025. – № 3, т. 2. — С. 248-262. *Розглянуто новели Кримінального процесуального кодексу України (КПК України), запроваджені під час воєнного стану у 2022 – 2025 рр. Особливу увагу приділено правовій природі спеціального режиму кримінального провадження, закріпленого в ст. 615 КПК України, який тимчасово делегує прокурору повноваження слідчого судді. Вказано на певні*

ризика розбалансування гілок публічної влади в умовах згортання судового контролю та свавільного обмеження свободи. Розкрито також питання допустимості доказів, здобутих у надзвичайних умовах, і проведено порівняльний аналіз підходів країн Європи до спеціальних режимів у кримінальному процесі з акцентом на гарантії прав людини, судовий контроль і строкові обмеження. Зроблено висновок про необхідність вдосконалення законодавства з урахуванням принципів верховенства права та міжнародних стандартів, а також окреслено напрями подальшого вдосконалення законодавства, спрямовані на забезпечення сумісності спеціального режиму провадження з принципами верховенства права та міжнародними стандартами прав людини. Текст:

http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2025/3_2025/part_2/37.pdf

28. Профілактика кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності, що вчиняється службовими особами: кримінологічні детермінанти / [В. Бараняк та ін.] ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львів. політехніка". – Львів : Растр-7, 2024. – 184, [3] с. – **Шифр зберігання в Бібліотеці : A838500** Висвітлено загальнотеоретичні положення кримінологічного дослідження профілактики кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності, що вчиняються службовими особами. Розглянуто інформаційно-правове забезпечення підрозділів правоохоронних органів щодо профілактики таких правопорушень. Запропоновано комплекс заходів із профілактики кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності, вчинених службовими особами, що застосовуються правоохоронними органами України.

29. СБУ розслідує понад 170 справ проти священиків УПЦ МП за держзраду і розпалювання ворожнечі [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 13 серп. – Електрон. дані. Як повідомив Голова Служби безпеки України (СБУ) Василь Малюк, СБУ розслідує більш як 170 справ стосовно священників УПЦ МП. За його словами, "це не все державні

зрадники. Є і розпалювання міжрасової, міжрелігійної ворожнечі. Також потрібно розуміти, що СБУ точно не бореться з церквою". В. Малюк зазначив, якщо людина вчиняє злочин, прикриваючись рясом, СБУ це не зупинить. Голова СБУ нагадав, що нещодавно був позбавлений громадянства України предстоятель УПЦ МП Онуфрій, а перед цим - 18 священників. Акцентовано, що Державна служба України з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС) винесла УПЦ МП припис про усунення до 18 серпня порушень законодавства про свободу совісті та релігійні організації щодо виявлених ознак афілійованості з РПЦ. Текст: https://risu.ua/sbu-rozsliduye-ponad-170-sprav-proti-svyashchenikiv-upc-mp-za-derzhzradu-i-rozpalyuvannya-vorozhnechi_n158131

30. **Симоненко С. Генпрокурор Руслан Кравченко повідомив про масштабну антикорупційну зачистку в Дніпропетровській області** [Електронний ресурс] / Світлана Симоненко // Fakty.ua : [вебсайт]. – 2025. – 11 серп. — Електрон. дані. *Як повідомив Генеральний прокурор України Руслан Кравченко, органи прокуратури в Дніпропетровській області оголосили 42 підозри місцевим чиновникам, депутатам і правоохоронцям. Загальна сума збитків держави внаслідок злочинної діяльності перевищила 300 млн грн. Зокрема розслідуються справи за фактами заволодіння бюджетними коштами, незаконного видобутку піску та порубки лісів, незаконне переправлення через кордон, організацію азартних ігор, збут наркотиків. Вказано, що реалізації з викриття правоохоронців відбувалися спільно з Департаментом внутрішньої безпеки Національної поліції України (НПУ).* Текст: <https://fakty.ua/458272-genprokuror-ruslan-kravchenko-soobcschilo-masshtabnoj-antikorrupcionnoj-zachistke-v-dnepropetrovskoj-oblasti>

31. **Скуба М. Полон та кримінальне переслідування звільнених військовослужбовців: правова колізія та виклики для держави** [Електронний ресурс] / Маріса Скуба // Юрид. газ. – 2025. – 13 серп. – Електрон. дані. *За словами автора статті, військовий полон це не опція збереження життя, а вимушений стан, який залишає глибокі фізичні та*

психологічні рани. Проте в Україні останнім часом спостерігається тривожна тенденція: проти звільнених із полону військовослужбовців відкриваються кримінальні провадження за ст. 430 Кримінального кодексу України (КК України) ("добровільна здача в полон"), а також за статтями, що передбачають відповідальність за дезертирство чи самовільне залишення військової частини (СЗЧ). Ключовою проблемою є відсутність у КК України чіткого визначення поняття "добровільна здача в полон" та критеріїв, які відмежовують її від вимушеного потрапляння в полон внаслідок бойової ситуації. Не визначено, за яких обставин (втрата боєздатності, повне оточення, відсутність боєприпасів, відсутність фізичної можливості чинити опір) виключають кримінальну відповідальність. Ця прогалина створює простір для довільного тлумачення та зловживань. Розглянуто соціальні наслідки кримінального переслідування звільнених із полону та наведено приклади з практики. Текст: <https://yur-gazeta.com/publications/sferi-praktiki/viyskove-pravo/polon-ta-kriminalne-peresliduvannya-zvilnenih-viyskovosluzhbovciv-pravova-koliziya-ta-vikliki-dlya-d.html>

32. **Софієв С. О. Перманентний характер державного обвинувачення. Проблемні питання тлумачення термінології "обвинувачення" в кримінальному процесуальному законодавстві України** [Електронний ресурс] / С. О. Софієв, А. А. Теслицький // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 6. — С. 245-249. Проаналізовано перманентний характер державного обвинувачення в кримінальному процесі України. Розкрито сутність поняття "обвинувачення" у кримінальному процесуальному праві. Виявлено та систематизовано проблемні аспекти його законодавчого тлумачення і практичної реалізації. Надано науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення кримінального процесуального законодавства України з метою забезпечення ефективності функції обвинувачення та її гармонійної взаємодії з іншими процесуальними функціями – захисту та правосуддя. Текст: http://lsey.org.ua/6_2025/51.pdf

33. **Станко А. П. Юрисдикційні межі міжнародних кримінальних трибуналів щодо апеляційних і переглядових процедур** [Електронний ресурс] / А. П. Станко // Право і сусп-во. – 2025. – № 3, т. 2. — С. 235-240. *У контексті реалізації апеляційних і переглядових процедур досліджено юрисдикційні межі міжнародних кримінальних трибуналів. Акцентовано на нормативно-правовому регулюванні апеляції та перегляду справ у практиці Міжнародного кримінального трибуналу для колишньої Югославії, Міжнародного кримінального трибуналу для Руанди та Міжнародного кримінального суду (МКС). Проаналізовано питання юрисдикції та стандарти доказування, а також вплив рішень апеляційних і переглядових палат на розвиток прецедентного права. Окрему увагу приділено проблематиці повторного розгляду справ за нововиявленими обставинами та ролі механізмів контролю за судовими помилками. Розглянуто ключові справи, що демонструють підходи трибуналів до тлумачення підстав для апеляцій і перегляду.*

Текст:

http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2025/3_2025/part_2/35.pdf

34. **Танцюра Ю. Спецтрибунал як нова модель відповідальності агресора** [Електронний ресурс] / Юлія Танцюра, Софія Сіда // Юрид. газ. – 2025. – 12 серп. – Електрон. дані. *Висвітлено історію, передумови та правове підґрунтя створення Спеціального трибуналу щодо злочину агресії РФ проти України. Проаналізовано міжнародну підтримку ініціативи, зокрема участь Ради Європи, ЄС та окремих країн, а також роль України у формуванні цього правового механізму. Окрему увагу приділено порівнянню з історичними міжнародними трибуналами (Нюрнберзький (1945 - 1946), Токійський (1946 - 1948), Міжнародний кримінальний трибунал з колишньої Югославії (МКТЮ) (1993 - 2017), Міжнародний кримінальний трибунал з Руанди (МКТР) (1994 – 2015), юрисдикції та обмеженням Міжнародного кримінального суду (МКС), унікальним особливостям роботи Спецтрибуналу, його процедурі та викликам — політичним, фінансовим і юридичним. Створення Трибуналу розглядається як безпрецедентний крок у*

забезпеченні невідворотності відповідальності за злочин агресії. Текст: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/mizhnarodne-pravo-investiciyi/spectribunal-yak-nova-model-vidpovidalnosti-agresora.html>

35. **Теоретичні та праксеологічні засади розслідування кримінальних правопорушень у сфері надання послуг із працевлаштування за кордоном** / К. О. Чаплинський, М. П. Павлик, В. В. Зарубей, Н. В. Павлова ; М-во внутр. справ України, Дніпров. держ. ун-т внутр. справ. – Одеса : Юридика, 2024. – 329 с. : іл., табл. – **Шифр зберігання в Бібліотеці : A839408** Розглянуто нормативно-правове забезпечення діяльності у сфері працевлаштування за кордоном та окреслено статус суб'єктів, які мають відношення до такої діяльності. Визначено фактори як вітчизняного, так і міжнародного характеру, що впливають на рівень криміногенних проявів у сфері працевлаштування за кордоном. Вирізнено й схарактеризовано складові криміналістичної характеристики наведених протиправних дій. Розкрито особливості планування та організації розслідування. Зосереджено увагу на організаційно-тактичних особливостях проведення окремих слідчих (розшукових) дій, зокрема допиту підозрюваного, потерпілого та свідка, обшуку, слідчого огляду та тимчасового доступу до речей і документів. Сформовано типові тактичні операції, спрямовані на вирішення завдань розслідування кримінальних правопорушень у сфері надання послуг із працевлаштуванням за кордоном.

36. **Ткаченко П. І. Порушення вимог режиму радіаційної безпеки: кримінально-правовий аналіз** [Електронний ресурс] / П. І. Ткаченко // Право і сусп.-во. – 2025. – № 3, т. 2. — С. 147-155. Здійснено кримінально-правовий аналіз порушень вимог режиму радіаційної безпеки, які становлять реальну загрозу для життя та здоров'я людини, довкілля, об'єктів критичної інфраструктури, а також для загальної екологічної безпеки держави. Відзначено зростання кількості техногенних і екологічних загроз в умовах дії правового режиму воєнного стану, що супроводжується

пошкодженням чи захопленням об'єктів з джерелами іонізуючого випромінювання, а також зростанням ризиків несанкціонованого доступу до таких джерел третіми особами. Надано кримінально-правову характеристику складу злочину, передбаченого ст. 267-1 Кримінального кодексу України (КК України), та розкрито зміст таких елементів складу кримінального правопорушення, як об'єкт кримінально-правової охорони, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона, мотиви, мета вчинення злочину, а також специфічні ознаки, що відрізняють цей злочин від суміжних складів.

Текст:

http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2025/3_2025/part_2/23.pdf

37. **Ханас О. Мінус 800 "інвалідностей" серед чиновників і силовиків: ДБР взялося за чистку фейкових статусів** [Електронний ресурс] / Оксана Ханас // Focus.ua : [вебсайт]. – 2025. – 13 серп. — Електрон. дані. Як повідомили на сайті ДБР, наразі скасовано вже понад 800 рішень медико-соціальних експертних комісій (МСЕК) про призначення інвалідності серед правоохоронців і працівників держорганів. У коментарі "Інтерфакс-Україна" директор ДБР Олексій Сухачов зазначив, що перевірки проводять у межах кримінального провадження та відповідно до рішення Ради національної безпеки і оборони України (РНБО України) від 22.10.2024, введеного в дію Указом Президента України № 732/2024. Для цього створено міжвідомчу робочу групу зі співробітників ДБР, Міністерства охорони здоров'я України (МОЗ України) та інших правоохоронних органів, яка в листопаді минулого року затвердила план дій. Зазначено, що найбільша кількість посадових осіб, яким скасовано інвалідність, серед працівників Державної митної та податкової служб, прокуратури, правоохоронних органів. Текст: <https://focus.ua/uk/ukraine/719110-800-invalidnostey-sered-chinovnikiv-i-silovikiv-dbr-vzyalosya-za-chistku-feykovih-statusiv>

38. **Чаплинський К. О. Методика розслідування шахрайства в інтернет-комерції: теорія та практика** / К. О. Чаплинський, А. В. Рейнгольд, Н. В. Павлова ; М-во внутр. справ України, Дніпропетр.

держ. ун-т внутр. справ. – Одеса : Юридика, 2024. – 241 с. : іл., табл. – **Шифр зберігання в Бібліотеці : A839407** У монографії окреслено особливості розслідування відповідних протиправних діянь. Virізнено й схарактеризовано складові криміналістичної характеристики шахрайства в інтернет-комерції. Розкрито особливості планування та організації кримінальних проваджень визначеної категорії. Запропоновано тактику проведення окремих слідчих (розшукових) дій та процесуальних заходів, а також наведено перелік основних негласних слідчих (розшукових) дій. Розглянуто міжнародний досвід запобігання шахрайствам і схарактеризовано профілактичну діяльність уповноважених осіб щодо виявлення та усунення причин й умов учинення шахрайських дій. Виділено заходи щодо їх профілактики.

39. **Чекін Д. ОГП зареєстрував провадження щодо можливого побиття працівників НАБУ під час обшуків СБУ** [Електронний ресурс] / Денис Чекін // Дзеркало тижня. – 2025. – 12 серп. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що Офіс Генерального прокурора зареєстрував п'ять кримінальних проваджень щодо можливого побиття працівників Національного антикорупційного бюро України, у яких Служба безпеки України проводила обшуки 21 липня. Начальниця управління інформаційної політики та комунікацій ОГП Мар'яна Гайовська-Ковбасюк заявила "Укрінформу", що провадження об'єднали, досудове розслідування проводить Головне слідче управління Державного бюро розслідувань (ДБР). Вона додала, що станом на зараз інформація про подання інших заяв працівниками НАБУ щодо вказаних фактів не надходила. Текст:* <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/ohp-zarejestruvav-provadžhennja-shchodo-mozhlivoho-pobittja-pratsivnikov-nabu-pid-chas-obshukiv-sbu.html>

40. **Щербак Н. М. Сексуальні домагання як форма гендерно обумовленого насильства в Збройних Силах України** [Електронний ресурс] / Н. М. Щербак // Право і сусп-во. – 2025. – № 3, т. 2. — С. 156-162. *Досліджено проблеми сексуальних домагань як однієї з форм гендерно*

обумовленого насильства в Збройних силах України (ЗСУ). Наголошено, що феномен сексуальних домагань отримав визнання на глобальному рівні як значуща соціальна проблема, яка стосується всіх країн, секторів і родів занять в усьому світі. Здійснено огляд статистичних даних поширеності сексуального насильства та сексуальних домагань у збройних силах країн Північноатлантичного альянсу та констатовано, що на сьогодні в Україні відсутні актуальні офіційні централізовані дослідження та статистичні дані щодо кількості випадків сексуальних домагань у ЗСУ. Констатовано, що жертвами сексуальних домагань в армії можуть бути як жінки, так і чоловіки, та відзначено, що з початком широкомасштабного російського вторгнення спостерігається низка позитивних змін у сфері забезпечення гендерної рівності та запобігання випадкам сексуальних домагань у військовій сфері.

Текст:

http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2025/3_2025/part_2/24.pdf

**Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

20 серпня 2025 року

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.